

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 20Csp/157/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6119381130
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Libuša Záthurecká
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2020:6119381130.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Banská Bystrica v konaní pred sudkyňou JUDr. Libušou Záthureckou v právnej veci žalobcu BENCONT COLLECTION, a. s. so sídlom Vajnorská 100/A, Bratislava - Nové Mesto, IČO: 47 967 692, právne zastúpený JUDr. Oskar Chnápko, advokát, Advokátska kancelária KOVAL & spol., so sídlom Komenského 3, Banská Bystrica, IČO: 45 018 201 proti žalovanému W. V., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom T. XXX/XX, P. Y., o zaplatenie 3 191,90 Eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi istinu vo výške 3 191,90 Eur, zákonný úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 3 000 Eur od 08. 12. 2017 do zaplatenia, a to v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia na účet žalobcu.

Súd v prevyšujúcej časti žalobu zamietá.

Žalobca má nárok na náhradu trov tohto konania voči žalovanému v plnej výške, ktoré je žalovaný povinný zaplatiť v lehote 3 dní odo dňa rozhodnutia o výške trov samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Žalobca navrhol, aby žalovanému bola uložená povinnosť zaplatiť 3 191,90 Eur, zmluvný úrok 17,90 % zo sumy 3 000 Eur od 08. 12. 2017 do zaplatenia, zákonný úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 3 000 Eur od 08. 12. 2017 do zaplatenia spolu s trovami konania.

2. Žalovaný sa k žalobe nevyjadril.

3. Súd zisťoval pobyt žalovaného, ktorý podľa oznámenia Registra obyvateľov má trvalý pobyt Obec P. Y., okres K. D., T. ulica č. XX. Podľa oznámenia OO PZ K. D. bolo zistené, že z vykonaného šetrenia na uvedenej adrese menovaný nebol zastihnutý, susedia takúto osobu nepoznajú, iný súčasný pobyt sa nepodarilo zistiť. Okresný súd Banská Bystrica zverejnil oznámenie o podanej žalobe na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke príslušného súdu a žalobu považoval po 15 dňoch od zverejnia oznámenia za doručovanú aj keď sa adresát o tom nedozvie. Ďalšie písomnosti boli žalovanému doručované na adresu podľa § 106 ods. 1 písm. a/, t. j. na adresu evidovanú v Registri obyvateľov SR.

4. Žalobca v žalobe uviedol, že dňa 07. 12. 2017 uzavrela Tatra banka, a. s., Bratislava so žalobcom Zmluvu o postúpení pohľadávok, na základe ktorej žalobca nadobudol pohľadávku zo Zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX spolu s príslušenstvom. Žalobca predložil do konania Zmluvu o postúpení pohľadávok zo dňa 07. 12. 2017, oznámenie postupcu o postúpení pohľadávky s podacím hárkom.

5. Žalovaný s právnym predchodcom žalobcu uzatvoril zmluvu o pôžičke na základe základnej zmluvy o poskytovaní produktov a služieb a žiadosti o poskytnutie Reiffeisen pôžičky zo dňa 26. 09. 2016, ktorú

právny predchodca žalobcu akceptoval, a to akceptovaním žiadosti o poskytnutie pôžičky zo dňa 26. 09. 2016. V súlade s § 43a a nasledujúce OZ žalovaný prejavil vôľu smerujúcu k uzavretiu zmluvy a právny predchodca žalobcu takýto návrh prijal a v súlade s § 44 OZ bola uzatvorená Zmluva o spotrebiteľskom bezúčelovom úvere v zmysle zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch.

6. Predmetom zmluvy bolo poskytnutie peňažných prostriedkov vo výške 3 000 Eur v prospech žalovaného. Žalovaný sa zaviazal poskytnuté peňažné prostriedky v dohodnutej lehote a v dohodnutých splátkach vrátiť a zaplatiť dohodnuté úroky. Žalobca si splnil svoje zmluvné povinnosti a poskytol peňažné prostriedky žalovanému v dohodnutej lehote prevodom na účet. Žalovaný splatil svoj záväzok čiastočne a zostatok nesplatenej časti úveru ku dňu 07. 12. 2017 je uvedený vo výpise z bankovej knihy.

7. Z dôvodu neplnenia žalovaným došlo po predchádzajúcej výzve podľa § 53 ods. 9 OZ k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru v zmysle OP ku dňu 09. 01. 2017. Žalovaný napriek výzve záväzok nesplnil. Žalobca predložil oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti s podacím hárkom a s výzvou na zaplatenie.

8. Žalobca si uplatnil zmluvný úrok vo výške 17,90 % ročne. Uviedol, že obchodný zákonník ani zákon č. 129/2010 Z. z. neupravuje povinnosť dlžníka platiť úroky popri úrokoch z omeškania, ale nevylučuje dohodu účastníkov o povinnosti dlžníka platiť úroky z úveru až do splatenia úveru. Žalobca si uplatnil zákonný úrok z omeškania podľa § 517 ods. 5 OZ a § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z..

9. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy (ďalej len „OZ“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

10. Podľa § 53 ods. 1 OZ, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

11. Podľa § 54 ods. 1 OZ zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

12. Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

13. Podľa § 144 CSP žalobca môže vziať žalobu späť.

14. Podľa § 145 ods. 1 CSP ak je žaloba vzatá späť celkom, súd konanie zastaví.

15. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškania s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania, výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

16. Podľa § 262 ods. 1, 2 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

17. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

18. V konaní nebolo sporné, že žalovaný s právnym predchodcom žalobcu uzatvoril Zmluvu o poskytnutí pôžičky zo dňa 26. 09. 2016, ktorá mu bola poskytnutá na jeho účet vo výške 3 000 Eur, pôžičku žalovaný čerpal a mal vykonávať pravidelné mesačné splátky. Žalovaný na pôžičke nezaplatil žiadnu sumu. Výška

mesačnej splátky bola 63,32 Eur, celkové náklady 5 318,88 Eur, ročná úroková sadzba 17,90 %, RPMN 19,74 %, výška odplaty 17,90 %, počet splátok 84, deň splácania 20, konečná splatnosť 84 mesiacov od prvej splátky, dátum prvej splátky 20. 10. 2016.

19. Súd uvedenú zmluvu posúdil ako spotrebiteľskú zmluvu, ktorá obsahuje zákonom predpísané náležitosti a do konania nebol predložený dôkaz, že by žalovaný si svoje povinnosti plniť včas a riadne a úver riadne splácal alebo, že by reagoval na výzvu banky a vykonal zameškané splátky alebo po vyhlásení okamžitej splatnosti úveru zaplatil celý dlh.

20. Súd mal za to, že k postúpeniu pohľadávky došlo platne podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách. Pohľadávka bola splatná, a to po predchádzajúcej písomnej výzve a dlžník bol v omeškaní nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní. Žalovaný bol vyzvaný výzvou zo dňa 05. 12. 2016 pre omeškanie ku dňu 20. 10. 2016. Zároveň bol upozornený na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti pôžičky. Veriteľ listom zo dňa 02. 01. 2017 oznámil žalovanému vyhlásenie mimoriadnej splatnosti a zároveň ho vyzval na zaplatenie spolu vo výške 3 181,28 Eur. Žalovaný teda ani po predchádzajúcej výzve záväzok neuhradil a veriteľ podľa § 53 ods. 9 vyhlásil mimoriadnu splatnosť.

21. Súd žalobe vyhovel a uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalovanú istinu vzhľadom na vyššie uvedené. Súd priznal žalobcovi podľa § 517 ods. 2 OZ a § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. úrok z omeškania ako sankciu zo zákona za neplnenie povinnosti plniť včas a riadne odo dňa 08. 12. 2017 až do zaplatenia.

22. Súd zamietol žalobu v časti zmluvného úroku 17,90 %. Súd má za to, že pokiaľ veriteľ (žalobca) pristúpi k tomu, že zosplatní úver ako to bolo i v prípade strán sporu, kedy k zosplatneniu došlo ku dňu 09. 01. 2017 a teda považuje celý dlh za splatný, nastupuje režim platenia úrokov z omeškania a nie úrokov z úveru. Úver je odplátnym právnym úkonom, za ktorý možno dohodnúť úroky a možno dohodnúť aj obdobie na užívanie finančných prostriedkov (úverové obdobie). Zákon umožňuje dodávateľovi na určitú dobu do splatnosti podľa jeho predstáv poskytnúť úver a za úver mať dohodnuté úroky. Od začiatku sa sledujú úroky na dohodnutú dobu, ktorej koniec završuje tzv. splatnosť úveru. Zo zákonom stanovených dôvodov napríklad nesplácanie úveru má dodávateľ právo posunúť splatnosť úveru. Niet zákonného kogentného pravidla, podľa ktorého by dlžník mal povinnosť zo zákona platiť úroky popri úrokoch z omeškania. Ak úver nie je splatený do splatnosti zákon priznáva za zadržanie finančných prostriedkov sankcie, či už zákonné alebo zmluvné. Zmluvné úroky popri úrokoch z omeškania sú nielen odklonom od zákona v neprospech žalovanej ako spotrebiteľa, ale odporujú aj kogentnému zákonnému pravidlu § 517 ods. 2 OZ. Žalobca sa dovoľáva nárokov na odplátné úroky, ktoré by mu patrili v prípade ak by bol zachovaný stav zákonnej domnienky a to trvanie záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy za stavu, že veriteľ a spotrebiteľ budú plniť podľa podmienok a v termínoch dohodnutých v zmluve. Je zrejmé, že došlo k zmene záväzku, ktorá bola privedená omeškaním spotrebiteľa a predčasným zosplatnením úveru zo strany veriteľa. Zmena záväzku prináša aj zmenu pomerov plnenia a aktivuje režim omeškania v spojení s využitím práva a za podmienok § 53 ods. 9 OZ. K predčasnemu zosplatneniu záväzku došlo konaním veriteľa a bol to veriteľ, ktorý v súvislosti so zmenou záväzku určil aj režim ďalšieho plnenia záväzku jednostranným adresovaným právnym úkonom. Okrem skutočnosti, že pri plnení záväzku je potrebné za každých okolností vychádzať zo stabilizovaných podstatných náležitostí zmluvy, ktoré sprevádzajú celú existenciu a trvanie záväzku, a to až do času zmeny obsahu záväzku, ktorá predstavuje prekonanie dojednaných podmienok postupného splácania záväzku. Predčasné zosplatnenie úveru je jednostranný sankčný právny inštitút, ktorý umožňuje veriteľovi zmenou záväzku požadovať jednorazové, okamžité vrátenie celej požičanej istiny. Splácanie úveru v splátkach teda na strane veriteľa vyvoláva stav absencie požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne v splátkach vracia a spláca a za tento stav nedostatku a úverovania patrí veriteľovi úrok. Úrok predstavuje cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii nemôže s touto nakladať a produkovať zisk. Absentujúci zisk pokrýva veriteľovi právo na úrok splácaný spolu v rámci splátky úveru v režime dojednaného záväzku. Iný stav je príznačný pre predčasné a mimoriadne zosplatnenie úveru, keď veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatnenia úveru. V tomto prípade svojim právnym úkonom veriteľ navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru a tým obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok. V tomto zásadnom rozdieli spočíva ekonomická podstata straty nároku veriteľa na úroky za požičanie peňažných prostriedkov od

spotrebiteľa. Logicky tak nastupuje stav, v ktorom by mal mať veriteľ záujem a vyvinúť úsilie smerujúce k skorému vráteniu peňažných prostriedkov a právny poriadok mu po mimoriadnom zosplatnení úveru poskytuje viaceré právne prostriedky vymožená jednorazovo zosplatnenej pohľadávky. Ak nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba tieto užívať nie je dôvod, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade by bol založený nespravodlivý a ústavne nekonformný stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti plnenia a veriteľ by naďalej inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil. Ak by sa žalobca odplatných plnení napriek vyššie uvedenému výkladu neplatnosti dojednania dovoľával aj v čase po jednostrannom mimoriadnom zosplatnení úveru neprešli by tieto nároky testom ustanovenia § 517 ods. 2 OZ.

23. Tvrdenie, že nárok na zaplatenie úroku trvá od poskytnutia peňažných prostriedkov až do ich vrátenia teda aj po zosplatnení úveru vychádzajú z druhej vety § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka, je potrebné posudzovať v celom kontexte tejto právnej normy, ktorá podľa jeho prvej vety zakotvuje oprávnenie dlžníka vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky pred dobou určenou v zmluve. Druhú vetu § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka nemožno interpretovať ani bez spojitosti s prvou vetou jeho odseku 1, podľa ktorej záväzok platiť úroky je splatný spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky. Úroky zo splátky sú v prípade plnenia v splátkach splatné v deň splatnosti splátky (§ 503 ods. 2 Obchodného zákonníka), ak sa však má vrátiť zvyšok poskytnutých peňažných prostriedkov, sú splatné aj úroky, ktoré sa ho týkajú (§ 503 ods. 1 tretia veta). Uvedené ustanovenia spolu s § 497 Obchodného zákonníka explicitne upravujú nielen záväzok dlžníka zaplatiť úroky, ale aj splatnosť tohto záväzku. Z uvedeného vyplýva, že úrok z úveru patrí len za požičanie peňazí, ku ktorému po zániku zmluvného vzťahu nedochádza. V súlade s týmto výkladom je aj ustanovenie § 506 Obchodného zákonníka umožňujúce od zmluvy odstúpiť a požadovať, aby dlžník vrátil dlžnú sumu s úrokmi, teda celý dlh jednorazovo. Z uvedeného vyplýva, že doba splatnosti zmluvných úrokov sa zhoduje s dobou splatnosti úveru, čo znamená, že celková suma úrokov musí byť zaplatená najneskôr zaplatením poslednej splátky úveru. Na tieto závery poukazujú aj viaceré rozhodnutia odvolacích súdov (rozsudok Krajského súdu Žilina č. k. 10Co/104/2012, rozsudok č. k. 5Co/196/2016 zo dňa 28. 06. 2016, rozsudok Krajského súdu Košice zo dňa 05. 10. 2016 č. k. 9Co/604/2015, rozsudok Krajského súdu Trnava č. k. 25Co/615/2015 zo dňa 30. 11. 2016, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 16Co/322/2015 zo dňa 12. 05. 2015, rozsudok č. k. 11Co/307/2018 zo dňa 17. 04. 2019, rozsudok č. k. 14Co/75/2018 zo dňa 26. 03. 2019).

24. V prípade, že by existovala dohoda o platení úrokov za úver aj po splatnosti spôsobuje, že úroky navyšujú cenu za užívanie finančných prostriedkov za obdobie do dohodnutej alebo predčasne vyvolanej doby splatnosti, takáto dohoda spôsobuje značnú nerovnováhu v neprospech spotrebiteľa, predstavuje jeho značné zhoršenie postavenia a je nepravdepodobné, že by spotrebiteľ takúto dohodu individuálne s dodávateľom vyjednal. Súd mal za to, že takáto dohoda by bola neplatná pre rozpor so zákonom s poukazom na § 39 OZ, § 52 ods. 2 OZ a § 517 ods. 2 OZ (uznesenie IV.ÚS 476/2012).

25. O trovách konania rozhodol súd podľa § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP a priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania vo výške 100 % ako úspešnej strane sporu, ktoré je žalovaný povinný zaplatiť potom čo bude rozhodnuté o výške trov samostatným uznesením.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie je prípustné odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia, písomne vo vyhotovení trojmo na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 C. s. p.) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie treba predložiť v troch rovnopisoch, inak súd zhotoví kópie na trovy odvolateľa.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

a) neboli splnené procesné podmienky,

- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný neplní dobrovoľne to, čo mu ukladá právoplatné a vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na výkon exekúcie v zmysle zvláštneho predpisu.